

Wymagania na poszczególne oceny – HISTORIA

Temat	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:
I. II wojna światowa					
1. Polska i Europa w przededniu wojny światowej. Wojna obronna Polski w 1939 r.	– wyjaśnia pojęcia: <i>eksterytorialność, ultimatum, pakt Ribbentrop–Mołotow, strefa wpływów, Westerplatte, bitwy graniczne, przedmoście rumuńskie, Korpus Ochrony Pogranicza (KOP)</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>układ o nieagresji, polskie Termopile, linia Bug–Wisła–San, Samodzielna Grupa Operacyjna „Polesie”, Einsatzgruppen</i> , – przedstawia sytuację międzynarodową Polski w ostatnich latach przed wybuchem wojny;	– wskazuje, jakie konsekwencje dla Polski i Europy miał pakt Ribbentrop–Mołotow; – omawia postanowienia tajnego protokołu paktu Ribbentrop–Mołotow;	– charakteryzuje etapy i najważniejsze wydarzenia kampanii wrześniowej, – analizuje dane w tabeli ze źródła: <i>stosunek sił na froncie polsko-niemieckim</i> ;	– ocenia, czy we wrześniu 1939 r. wojska polskie miały szansę powstrzymać agresorów, oraz uzasadnia swoją opinię;
2. Działania militarne i polityczne w Europie i na świecie w czasie II wojny światowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>Linia Maginota, dziwna wojna, wojna siedząca, wojna zimowa, alianci, kolaborant, bitwa powietrzna o Anglię, bitwa o Atlantyk, Wielka Koalicja, kontrofensywa, Wielka Trójka, drugi front, operacja berlińska, kapitulacja</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>Państwo Francuskie tzw. Vichy, Komitet Wolnej Francji, blitzkrieg, linia Curzona, wał atlantycki, bomba atomowa, konferencja Wielkiej Trójki, zbrodniarze hitlerowscy</i> , – wymienia państwa podbite przez III Rzeszę i	– omawia przebieg działań zbrojnych i politycznych w Europie i na świecie w latach 1941–1945, – charakteryzuje sytuację polityczno-militarną Niemiec i ich sojuszników w początkowym etapie II wojny światowej;	– na podstawie mapy i własnej wiedzy charakteryzuje kierunki działań wojsk alianckich w latach 1943–1945, – wyjaśnia, jakie znaczenie miały decyzje z konferencji w Poczdamie dla przyszłości Polski, Europy i Niemiec;	– analizuje najważniejsze decyzje, które zapadły na konferencji w Poczdamie, – wyjaśnia, jakie czynniki zdecydowały o klęsce państw osi i zwycięstwie aliantów, oraz dokonuje ich oceny;

		ZSRR do czerwca 1941 r., – wymienia, do jakich państw należały przed wojną podbite przez Japonię tereny w latach 1941–1942;			
3. Polityka ZSRR i III Rzeszy wobec społeczeństwa polskiego pod okupacją	– wyjaśnia pojęcia: <i>sowetyzacja, upaństwowienie, kolektywizacja wsi, deportacje, ofiary Katynia, Generalne Gubernatorstwo (GG), germanizacja, wysiedlenia, akcja AB, kontyngent, łapanka, roboty przymusowe, egzekucja, obóz koncentracyjny, getto, Holokaust, rzeź wołyńska</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>volkslista, volksdeutsch, granatowa policja, Rada Główna Opiekuńcza, Nur für Deutsche, Shoah</i> , – omawia podział ziem polskich w okresie okupacji;	– przedstawia działania władz niemieckich i radzieckich na terenach okupowanych, – porównuje ww. działania i wyjaśnia, czym były spowodowane różnice między nimi;	– na podstawie informacji zawartych w podręczniku, materiałów znalezionych w internecie oraz znanych dzieł literackich i filmowych przedstawia losy Żydów na ziemiach polskich w okresie okupacji, – analizuje, czym było „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”;	– na podstawie różnych źródeł informacji analizuje historię swojej miejscowości wpisaną w tragiczne losy narodów polskiego i żydowskiego podczas okupacji, – analizuje politykę niemiecką wobec Polaków, Żydów i innych narodowości zamieszkujących tereny przedwojennej Rzeczypospolitej;
4. Rząd polski na obczyźnie i sprawa polska do końca 1943 r. PSZ i LWP na frontach II wojny światowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>internowanie, Polskie Siły Zbrojne (PSZ), Dywizjon 303, układ Sikorski – Majski, Polska Partia Robotnicza (PPR), Związek Patriotów Polskich (ZPP), konferencja w Teheranie, Ludowe Wojsko Polskie, Wał Pomorski</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, 1. Korpus Polski, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, 2. Korpus PSZ, 1. Dywizja Pancerna, 1. Samodzielna Brygada Spadochronowa, 1. Armia Wojska Polskiego</i> , – wyjaśnia, jakie konsekwencje miało podpisanie	– wymienia bitwy, w których walczyli polscy żołnierze podczas II wojny światowej, i wskazuje, gdzie się one odbyły, – przedstawia wkład Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i Ludowego Wojska Polskiego w zwycięstwo nad III Rzeszą;	– charakteryzuje politykę rządu generała Władysława Sikorskiego oraz wyjaśnia, dlaczego premierzy Sikorski i Mikołajczyk dążyli do nawiązania możliwie najlepszych stosunków dyplomatycznych z ZSRR, – wyjaśnia, dlaczego doszło do zerwania stosunków polsko-radzieckich w 1943 r. i jakie były tego konse-	– analizuje znaczenie układu Sikorski–Majski dla interesów Polski na arenie międzynarodowej oraz dla Polaków przebywających w Związku Radzieckim, – omawia i ocenia decyzje dotyczące państwa i narodu polskiego, które zapadły na konferencji w Teheranie;

		przez Polskę układu z ZSRR w 1941 r.;		kwencje;	
5. Polskie Państwo Podziemne. Walka zbrojna i cywilna z okupantem	– wyjaśnia pojęcia: <i>Służba Zwycięstwu Polski (SZP)</i> , <i>Związek Walki Zbrojnej (ZWZ)</i> , <i>Armia Krajowa</i> , <i>Bataliony Chłopskie (BCh)</i> , <i>Gwardia Ludowa (GL)</i> , <i>Narodowa Organizacja Wojskowa (NOW)</i> , <i>Narodowe Siły Zbrojne</i> , <i>Gwardia Ludowa / Armia Ludowa (GL/AL)</i> , <i>Polskie Państwo Podziemne</i> , <i>sabotaż</i> , <i>dywersja</i> , <i>Rada Pomocy Żydom „Żegota”</i> , <i>szmalcownicy</i> , <i>walka cywilna</i> , <i>bierny opór</i> , <i>tajne nauczanie</i> , <i>Kierownictwo Walki Cywilnej</i> , <i>mały sabotaż</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>Szare Szeregi</i> , <i>Hufce Polskie</i> , <i>Delegatura Rządu RP na Kraj</i> , <i>Delegat Rządu na Kraj</i> , <i>Rada Jedności Narodowej</i> , <i>Związek Jaszczurczy</i> , <i>Krajowa Rada Narodowa (KRN)</i> , <i>Kedyw (Kierownictwo Dywersji)</i> , <i>Ukraińska Powstańcza Armia</i> , <i>Żydowska Organizacja Bojowa</i> , <i>Wojskowe Sądy Specjalne</i> , <i>Cywilne Sądy Specjalne</i> , <i>Sprawiedliwy wśród Narodów Świata</i> , <i>Zawiszacy</i> , <i>Harcerska Poczta Polowa</i> , <i>Grupy Szturmowe</i> ;	– wymienia najważniejsze instytucje, stronnictwa polityczne i organizacje zbrojne Polskiego Państwa Podziemnego, a także te, które pozostały poza jego strukturami, – charakteryzuje formy walki zbrojnej i cywilnej z okupantem oraz wyjaśnia, na czym one polegały;	– na podstawie tekstu źródłowego wymienia powinności, jakie spoczywały – zdaniem Kierownictwa Walki Cywilnej – podczas okupacji na Polakach wobec okupanta i osób dopuszczających się kolaboracji, – charakteryzuje postawę Polaków wobec okupantów;	– ocenia stosunek Polaków do tragedii narodu żydowskiego oraz formy pomocy, jakiej udzielali ludności pochodzenia żydowskiego w czasie okupacji;
6. Ziemie polskie i sprawa polska w końcowym etapie wojny. Powstanie warszawskie. Narodziny Polski Ludowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>plan „Burza”</i> , <i>Polska Ludowa</i> , <i>manifest PKWN</i> , <i>Milicja Obywatelska (MO)</i> , <i>Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW)</i> , <i>powstanie warszawskie</i> , <i>batalion „Zośka”</i> , <i>Rząd Tymczasowy</i> , <i>organizacja „NIE”</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN)</i> , <i>dekret o reformie rolnej</i> , <i>konferencja w Jalcie</i> , <i>Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej</i> , – przedstawia najważniejszy cel akcji „Burza”;	– przedstawia okoliczności, w jakich komuniści przystąpili do przejmowania władzy w Polsce, oraz wymienia okoliczności, które im to umożliwiły, – charakteryzuje przyczyny wybuchu powstania warszawskiego;	– na podstawie tekstu źródłowego oraz informacji zawartych w rozdziale charakteryzuje metody umacniania władzy przez komunistów na ziemiach polskich, – ocenia decyzję o rozpoczęciu powstania warszawskiego, – wskazuje najważniejsze	– porównuje kształt terytorialny Polski w latach 1939 i 1945, – ocenia szanse realizacji akcji „Burza” na ziemiach II Rzeczypospolitej, – analizuje i uzasadnia wpływ postanowień konferencji w Jalcie i Poczdamie na losy narodu i państwa polskiego po II

				konsekwencje II wojny światowej dla narodu polskiego;	wojnie światowej;
II. Europa i świat po II wojnie światowej					
1. Następstwa II wojny światowej	– wyjaśnia pojęcia i skróty: <i>ONZ, konferencja założycielska, prawo weta, przymusowe wysiedlenia, migracje ludności, wojna domowa, aparat bezpieczeństwa, sowietyzacja</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>rezolucja, supermocarstwa, wojna domowa, taktyka salami, resorty siłowe, systemy jednopartyjne, rząd koalicyjny</i> , – przedstawia cele, jakie miała realizować Organizacja Narodów Zjednoczonych;	– podaje zasady funkcjonowania ONZ, – omawia metody przemowy władzy przez komunistów w krajach zależnych od ZSRR, – przedstawia porządek międzynarodowy po II wojnie światowej, – wskazuje państwa, które znalazły się w obszarze wpływów ZSRR po II wojnie światowej;	– wskazuje najważniejsze społeczno- ekonomiczne i polityczne następstwa II wojny światowej, – wskazuje na mapie obszary, które znalazły się w granicach ZSRR w wyniku wydarzeń 1939–1945, – charakteryzuje aparat bezpieczeństwa w państwach Europy Środkowo- Wschodniej;	– analizuje proces sowietyzacji państw Europy Środkowo- Wschodniej;
2. Geneza zimnej wojny i jej przejawy do kryzysu kubańskiego (1962 r.)	– wyjaśnia pojęcia: <i>zimna wojna, blokada Berlina, strefa okupacyjna, sektor ZSRR, bloki polityczno-wojskowe, Pakt Północnoatlantycki, Układ Warszawski, blok komunistyczny, bomba atomowa, rozejm, destalinizacja, kult jednostki, demonstracja, wyścig zbrojeń, broń jądrowa, mur berliński, ruchy lewi-</i>	– wyjaśnia pojęcia i skróty: <i>żelazna kurtyna, Kominform, zimnowojenna konfrontacja, reforma walutowa, polityka izolacjonizmu, NATO, most powietrzny, linia demarkacyjna, odwilż, zbrojna interwencja, bomba wodorowa, ruchy radykalne i rewolucyjne, kryzys kubański, rakiety średniego zasięgu, wyrzutnie raki-</i>	– charakteryzuje wydarzenia, do których doszło na Węgrzech w 1956 roku, – wskazuje na mapie, które kraje Europy Zachodniej znalazły się poza NATO, – omawia proces narodzin dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej;	– analizuje, jaka rolę odegrał kryzys kubański w stosunkach między USA i ZSRR, – na podstawie tekstu źródłowego (fragmentu przemówienia Winstona Churchilla w Fulton) określa, przed jakimi zagrożeniami dla świata, a zwłaszcza dla Europy, ostrzegał brytyjski premier w przemówieniu;	– uzasadnia, jakie najważniejsze zagrożenia dla świata i poszczególnych krajów niesła rywalizacja mocarstw w dobie zimnej wojny ; – analizuje, dlaczego Churchill użył pojęcia <i>piąta kolumna</i> w odniesieniu do sytuacji na świecie po II wojnie światowej;

	cowe, <i>model komunistyczny, blokada wyspy</i>;	towe, – wyjaśnia, czym jest zimna wojna, podaje jej przyczyny i przejawy;			
3. Kryzysy międzynarodowe drugiej fazy zimnej wojny. Rozpad bloku sowieckiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>komunistyczna partyzantka</i> – <i>Wietkong, interwencja wojskowa, odwrócenie procesu reform, jawność, demokratyzacja, zburzenie muru berlińskiego, nacjonalizm serbski</i>;	– wyjaśnia pojęcia: <i>operacja Frequent Wind, Praska Wiosna, głośność, pierestrojka, aksamitna rewolucja, konflikty etniczne</i>, – wyjaśnia przyczyny rozpadu bloku sowieckiego na przełomie lat 80. i 90. XX wieku;	– charakteryzuje konflikty w Wietnamie i Afganistanie, – na podstawie materiału źródłowego omawia zmiany poziomu zaangażowania militarnego USA w wojnę wietnamską;	– charakteryzuje zmiany zachodzące w ZSRR z inicjatywy Michaiła Gorbaczowa, – porównuje przebieg wydarzeń na Węgrzech w 1956 roku i w Czechosłowacji w 1968 roku;	– wyjaśnia, jaki był związek Wietnamu i Afganistanu z zimnowojenną rywalizacją supermocarstw, – ocenia politykę zagraniczną Michaiła Gorbaczowa;
4. Proces integracji europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>dominacja, integracja, wspólny rynek, wspólna polityka rolno, układ z Schengen, euro</i>;	– wyjaśnia pojęcia: <i>traktaty rzymskie, Unia Europejska</i>, – wymienia ojców założycieli wspólnoty europejskiej;	– podaje czynniki, które wpłynęły na proces integracji, – wyjaśnia, czym było motywowane dążenie państw europejskich do integracji;	– na podstawie tekstu źródłowego wskazuje, na jakich wartościach twórcy UE pragnęli oprzeć zjednoczenie i jakim celom miało ono służyć; – wskazuje na mapie kraje należące do EWG oraz EFTA, a także dwa kraje, które w latach 70. opuściły EFTA i stały się członkami EWG;	– analizuje, w jaki sposób zmieniał się stopień integracji państw europejskich po II wojnie światowej, – uzasadnia, jakie dziedziny życia objęła integracja;
5. Przemiany cywilizacyjne i społeczne w 2 połowie XX w.	– wyjaśnia pojęcia: <i>konsumpcja, ośrodki produkcji, zbytność towarów, automatyzacja, materializm, postęp naukowo-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>komputeryzacja produkcji, imigranci, konsumpcjonizm, efekt cieplarniany, pierwszy sztuczny satelita</i>	– wskazuje wynalazki i odkrycia, które w największym stopniu zmieniły życie codzienne ludzi po II wojnie światowej,	– wyjaśnia, jakie znaczenie dla współczesnego świata mają zjawiska demograficzne, w tym także ruchy migracyjne,	– uzasadnia, w jaki sposób postęp naukowo-techniczny oraz automatyzacja i komputeryzacja doprowadziły do narodzin

	<i>techniczny, starzenie się społeczeństwa, wielokulturowe społeczeństwo, transmisje telewizyjne, magnetowid, walkman, odtwarzacz CD, komputer, internet, telefonia komórkowa, podbój kosmosu, aborcja, kultura młodzieżowa, konsumpcyjny styl życia, subkultura, kultura masowa;</i>	<i>Ziemi, przeszczepy narządów, zapłodnienie in vitro, tomograf, struktura DNA, patriarchalny model rodziny, rewolucja seksualna i obyczajowa, mniejszości seksualne, ruch feministyczny, kontestacja, kontrkultura,</i> – przedstawia przemiany życia rodzinnego, które zaszły po II wojnie światowej w społeczeństwach Zachodu;	– określa rolę kobiet w społeczeństwach po II wojnie światowej;	– charakteryzuje konsumpcyjny styl życia i problemy ekologiczne współczesnego świata;	społeczeństw dobrobytu w krajach rozwiniętych;
--	--	---	--	--	---

III. Polska po 1945 r.

1. Przejęcie władzy przez komunistów w Polsce i postawy społeczne wobec nowego systemu politycznego	– wyjaśnia pojęcia: <i>legalna opozycja, partia masowa, partie koncesjonowane, безпеka, ubecja, migracje ludności, Ziemia Odzyskana, pogrom kielecki, amnestia, referendum, mała konstytucja, propaganda;</i>	– wyjaśnia pojęcia i skróty: <i>PPS, PSL, SL, SD, WIN, dekret KRN o reformie rolnej, NSZ, konspiracja antykomunistyczna, żołnierze niezłomni, nacjonalizacja przemysłu, bitwa o handel hurtowy, elektryfikacja wsi,</i> – omawia działalność podziemia antykomunistycznego w Polsce;	– charakteryzuje działania podjęte przez PSL i Stanisława Mikołajczyka w latach 1945–1947, – przedstawia metody, jakimi władze komunistyczne zwalczały postawy i działania opozycyjne w polskim społeczeństwie;	– analizuje działania podjęte przez PSL i Stanisława Mikołajczyka i ocenia ich słuszość i skuteczność, – wyjaśnia, na czym polegały reformy gospodarcze przeprowadzone w Polsce po wojnie, – wskazuje najważniejsze przemiany społeczne, które były ich następstwem;	– uzasadnia przyczyny zróżnicowania postaw społecznych wobec władzy komunistycznej, – porównuje oficjalne wyniki referendum z szacunkami współczesnych polskich historyków;
2. System stalinowski w Polsce i jego zała-	– wyjaśnia pojęcia: <i>kon-gres zjednoczeniowy, konstytucja stalinowska, I</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>odchYLENIE prawicowo-nacjonalistyczne, Front</i>	– wyjaśnia, jakie były przyczyny narastającego rozkładu stalinowskiego	– przedstawia metody, jakimi w okresie stalinowskim władze komuni-	– analizuje i ocenia walkę władzy z „wrogami ludu”, – ocenia, czy zmiany

manie się	sekretarz partii, ideologia komunistyczna, socrealizm, współzawodnictwo w pracy, likwidacja analfabetyzmu, szkolnictwo zawodowe, awans społeczny, robotnik niewykwalifikowany, amnestia dla więźniów politycznych, poznański Czerwiec, polski Październik, demonstracje, debaty;	<i>Jedności Narodu</i> , mandat, <i>Polska Kronika Filmowa</i> , wrogowie ustroju, procesy polityczne, mordy sądowe, księża patrioci, stowarzyszenie „PAX”, procesy pokazowe, kolektywizacja rolnictwa, Państwowe Gospodarstwa Rolne, kult jednostki, samorządy robotnicze, Służba Bezpieczeństwa, Ogólnopolski Klub Postępowej Inteligencji Katolickiej (KIK), Plenum KC, – omawia założenia planu 6-letniego;	modelu władzy w Polsce, – charakteryzuje sytuację Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1949–1956 i jego rolę społeczną;	styczne umacniały swoje rządy i starały się kontrolować społeczeństwo, – charakteryzuje postawy społeczne i działania podejmowane przez Polaków w trakcie poznańskiego Czerwca i polskiego Października, – na podstawie tekstu źródłowego (fragmentu referatu wygłoszonego przez Władysława Gomułkę na VIII Plenum) wyjaśnia, w jaki sposób ocenił on epokę stalinowską ;	zachodzące w Polsce po 1956 roku słusznie są określane mianem odwilży;
3. PRL od Gomułki do Gierka	– wyjaśnia pojęcia: <i>mała stabilizacja</i> , <i>polski Marzec '68</i> , <i>pochód protestacyjny</i> , <i>manifestacje solidarnościowe młodzieży</i> , <i>kontrmanifestacje</i> , <i>represje wobec studentów</i> , <i>Grudzień '70</i> , <i>zaplecze komunikacyjne</i> , <i>centralne planowanie</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>List 34</i> , <i>List otwarty do partii</i> , <i>wojna izraelsko-arabska</i> , „ <i>partyzanci</i> ” i „ <i>mocarowcy</i> ”, zwolennicy syjonizmu, „ <i>komandosi</i> ”, <i>kosztowny import</i> , <i>kredyty zagraniczne</i> , <i>zadłużenie zagraniczne</i> , – przedstawia źródła konfliktów między władzą a społeczeństwem w okresie rządów Władysława Gomułki i Edwarda Gierka;	– wyjaśnia, z jakich powodów rządzący rozwinęli w latach 1967–1968 propagandę antysemityczną, – podaje formy działań skierowanych przeciwko osobom mającym żydowskie pochodzenie, – wyjaśnia, na czym polegała „mała stabilizacja”;	– charakteryzuje Marzec '68 i Grudzień '70, – analizuje stosunek władzy do Kościoła katolickiego w okresie rządów PRL lat 50., 60. i 70.;	– ocenia okres rządów Władysława Gomułki i Edwarda Gierka w PRL, – uzasadnia, czy podjęte działania z zakresu polityki społeczno-gospodarczej przez Edwarda Gierka zapowiadały poprawę sytuacji ekonomicznej Polski;

4. Rozwój opozycji demokratycznej. Ruch społeczny „Solidarność”	– wyjaśnia pojęcia: <i>kie-rownicza rola partii, protesty robotnicze, ruch studencki, edukacja wolna od nacisku władz, wolne związki zawodowe, środowiska emigracyjne, Sierpień '80, Solidarność, Międzyzakładowy Komitet Strajkowy, grupa ekspertów, porozumienia sierpniowe, karnawał wolności, opozycja, kartki, marsze głodowe, demokracja ludowa, Niezależne Zrzeszenie Studentów</i>;	– wyjaśnia pojęcia: <i>opozycja demokratyczna, wydarzenia w Ursusie i Radomiu, Komitet Obrony Robotników, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCIO), inwigilowanie opozycjonistów, drugi obieg, Konfederacja Polski Niepodległej (KPN), ruch Młodej „Tygodnik Solidarność”, 90 dni spokoju, prowokacja bydgoska</i>, – przedstawia rozumienie pojęcia <i>ruch społeczny „Solidarność”</i>;	– omawia, w jaki sposób władze komunistyczne reagowały na rozwój ruchu społecznego „Solidarność”, – charakteryzuje kierunek zmian zapoczątkowanych przez „Solidarność w kraju”, – przedstawia cele, które przed sobą stawiała opozycja, i metody jej działań;	– wyjaśnia, jakie były przyczyny strajków w sierpniu 1980 roku – charakteryzuje postawy społeczne, które dały znać o sobie w latach 1976–1981, – uzasadnia adekwatność pojęcia „karnawał wolności”, – na podstawie tekstu źródłowego (fragmentów 21 postulatów MKS) wskazuje, które z postulatów miały charakter polityczny, a które – ekonomiczny;	– analizuje, jakie były przyczyny rozwoju opozycji demokratycznej w Polsce w 2. połowie lat 70., – uzasadnia adekwatność pojęcia „karnawał wolności”;
5. Polska czasu stanu wojennego i kryzysu lat 80.	– wyjaśnia pojęcia: <i>stan wojenny, godzina milicyjna, rozmowy kontrolowane, cenzura, internowanie, Solidarność Walcząca, powielacz, manifestacje uliczne, związek zdelegalizowany, Pokojowa Nagroda Nobla, kryzys gospodarczy, zadłużenie zagraniczne, sankcje gospodarcze, agonía systemu władzy, pierestrojka, legalizacja „Solidarność”</i>;	– wyjaśnia pojęcia: <i>Woj-skowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), pacyfikacja kopalni „Wujek”, ZOMO, działalność informacyjno-propagandowa, konspiracyjna Tymczasowa Komisja Koordynacyjna (TKK), książki z drugiego obiegu, pozorna stabilizacja, gospodarka wolnorynkowa, referendum, akcje happeningowe, Pomarańczowa Alternatywa</i>, – wyjaśnia, na czym po-	– przedstawia metody działań podziemnej „Solidarności”, – charakteryzuje życie codzienne w PRL-u: system kartkowy, uliczne manifestacje, represje ludności, kolejki, stosunek do Kościoła katolickiego i młodzieży;	– na podstawie tekstu źródłowego (fragmentów ulotek Pomarańczowej Alternatywy z lat 1987–1988) analizuje, w jaki sposób działania Pomarańczowej Alternatywy ośmieszały rzeczywistość PRL, – charakteryzuje czynniki polityczne i ekonomiczne, które wpływały na nastroje i postawy społeczne w latach 80., – ocenia, jak silny był opór społeczny wobec	– ocenia stan wojenny w Polsce: jego przyczyny, bezpośrednie następstwa i konsekwencje dla dziejów Polski i uzasadnia swoją opinię;

		legał stan wojenny w Polsce;		władz w latach 80.;	
6. Kultura okresu Polski Ludowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>postawa konformistyczna</i> , <i>publikowanie w drugim obiegu</i> , <i>książki prozatorskie</i> , <i>muzyka klasyczna</i> , <i>muzyka rozrywkowa</i> , <i>jazz</i> , <i>piosenka aktorska</i> , <i>muzyka rockowa</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>powieść kryminalna</i> , <i>powieść historyczna</i> , <i>proza reportażowa</i> , <i>literatura faktu</i> , <i>pisarze emigracyjni</i> , <i>miesięcznik „Kultura”</i> , <i>przełom polityczny</i> , <i>adaptacje kanonu polskiej literatury</i> , <i>kino niepokoju</i> , <i>„półkownicy”</i> , – wymienia najważniejsze dzieła literatury krajowej PRL;	– omawia, jakie były uwarunkowania twórczości artystycznej w okresie PRL, – przedstawia twórczość pisarzy, którzy zdecydowali się na emigrację;	– charakteryzuje najważniejsze tendencje i kierunki w poszczególnych dziedzinach kultury polskiej lat 1945–1989 – uzasadnia, jaką rolę odgrywały film, muzyka i sztuki plastyczne w życiu społeczeństwa PRL;	– analizuje, w jaki sposób przemiany polityczne w Polsce wpływały na twórczość artystyczną, – uzasadnia, te przemiany w poszczególnych okresach PRL-u;

IV. Narodziny i funkcjonowanie III Rzeczypospolitej

1. Załamanie się systemu władzy komunistycznej. Narodziny III Rzeczypospolitej	– wyjaśnia pojęcia: <i>mediator</i> , <i>Okrągły Stół</i> , <i>Komitet Obywatelski</i> , <i>wybory czerwcowe</i> , <i>urynkowanie cen żywności</i> , <i>Rzeczpospolita Polska</i> , <i>III Rzeczpospolita</i> , <i>Policja</i> , <i>samorząd terytorialny</i> , <i>„plan Balcerowicza”</i> ;	– wyjaśnia pojęcia: <i>Grupa Robocza</i> , <i>Solidarność Walcząca</i> , <i>dziennik „Gazeta Wyborcza”</i> , <i>„Tygodnik Solidarność”</i> , <i>wybory „kontraktowe”</i> , <i>Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP)</i> ;	– przedstawia postanowienia obrad Okrągłego Stołu z 1989 r., – charakteryzuje zmiany ustrojowe, które nastąpiły w Polsce po obradach Okrągłego Stołu;	– analizuje i ocenia znaczenie wyborów parlamentarnych z czerwca 1989 r., – charakteryzuje przemiany gospodarcze w Polsce w latach 90. i problemy społeczne, które one wywoływały;	– analizuje okoliczności, w jakich doszło do obrad Okrągłego Stołu;
2. III RP przed przystąpieniem do Unii Europejskiej.	– wyjaśnia pojęcia: <i>Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)</i> , <i>obóz solidarnościowy</i> , <i>Porozumienie Centrum (PC)</i> , <i>kuroniów-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej (SdRP)</i> , <i>Ruch Obywatelski Akcja Demokratyczna (ROAD)</i> ,	– sporządza kalendarium najważniejszych zmian ustrojowych w Polsce w latach 90., – charakteryzuje sytuację	– analizuje, na czym polegały najważniejsze zmiany ustrojowe w Polsce w latach 90. i w jaki sposób kształtowały one	– analizuje, jakie kwestie stały się głównym przedmiotem sporów między politykami w pierwszej dekadzie istnienia III

	ka (zasilek dla bezrobotnych), Unia Demokratyczna (UD), Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD), parlament „kontraktowy”, lustracja, dekomunizacja, mała konstytucja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Akcja Wyborcza „Solidarność” (AWS), Unia Wolności (UW);	Kongres Liberalno-Demokratyczny (KL-D), Wyborcza Akcja Katolicka (WAK), Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe (ZCh-N);	kultury polskiej i osiągnięcia jej twórców w latach 90.;	życie polityczne w III Rzeczypospolitej;	Rzeczypospolitej;
3. Przystąpienie Polski do NATO i Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: NATO, atak terrorystyczny, interwencja, strefa okupacyjna, Unia Europejska, referendum.	– wyjaśnia pojęcia: „Partnerstwo dla pokoju”, Al-Kaida, Pentagon, Traktat akcesyjny (traktat ateński), – wymienia przykłady udziału polskich wojsk w „wojnie z terroryzmem”.	– przedstawia najważniejsze przyczyny podjęcia przez polskie władze starań o przystąpienie do NATO i Unii Europejskiej, – charakteryzuje trudności, jakie napotykała Polska na drodze do członkostwa w NATO i Unii Europejskiej.	– analizuje, jakie oczekiwania mieli Polacy wobec członkostwa w NATO i Unii Europejskiej, – omawia i uzasadnia, znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej.	– na podstawie tekstu źródłowego analizuje, jakie argumenty za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej wysuwały polskie władze i jakie lęki przeciwników akcesji starali się przezwyciężyć.
4. Polska w latach 2004-2015	– wyjaśnia pojęcia: Platforma Obywatelska (PO), Prawo i Sprawiedliwość (PiS), Samoobrona, Liga Polskich Rodzin (LPR)	– wyjaśnia pojęcia: postkomunizm, kohabitacja polityczna, dług publiczny, traktat lizboński	– wymienia przykładowe sukcesy i porażki poszczególnych rządów na początku XXI w. – przedstawia okoliczności katastrofy smoleńskiej – przedstawia okoliczności wyborów prezydenckich w 2010 roku	– omawia sytuację w kraju bezpośrednio po katastrofie smoleńskiej – ocenia znaczenie katastrofy smoleńskiej dla państwa polskiego – wyjaśnia, na czym polegało podwójne zwycięstwo PiS w 2015 roku	– na podstawie źródeł internetowych charakteryzuje spory jakie toczyły się wokół katastrofy smoleńskiej – wymienia i charakteryzuje problemy UE w latach 2004-2015